

Från Snårestads kyrkby till Högastens strand

Längs Snårestad Lyckeväg

För inte så länge sen fanns en vägschild där byn tog slut:

Smal väg 3 km
Mötesplatser

Snårestad Lyckeväg = väg 742 går från byn ner till havet vid Högastens strandmarker och strand. Grusvägen är smal med en bredd, som enligt vägrätten fortfarande är 3,6 meter, även om Trafikverket sedan några år har tänjt på den bredden på egen hand.

Kyrkan ligger 50 meter över havet. Snårestad Lyckeväg börjar i byn på 45 meters höjd. Den går backe ner och backe upp fram till sista krönet vid skogen Lyckan på 35 meters höjd, där Högastens marker tar vid och där en av mötesplatserna fanns.

Vägen är vacker med bördiga åkrar, som trängs med vägen på båda sidor, och ett storslaget böljande landskap med små dungar, alléer, gårdar och den gamla skolan. Och med det lockande stora Havet som fantastisk bakgrund. Detta är Skåne.

Normal vägren. Vägen med lindallén såg ut så före planteringen.

Lindallén från Högastens skola till Kustvägen

Den planterade vi år 1996 som ersättning för den slingrande och döende almallén, som litet tandlöst stod på ömse sidor alldeles utanför den 3,6 meter breda vägen. Vi planterades lindarna ute i åkern med bredd mellan trädraderna på 9 meter i norr och 8,5 meter i söder .

Av trafiksäkerhetsskäl tog Trafikverket bort de gamla busshållplatserna på kustvägen (de har aldrig varit parkeringsplatser). Bredden mellan trädraderna i lindallén gör det möjligt för en bil att få plats på vägrenen mellan vägen och träden utan att inkräkta på vägrättens bredd om 3,6 meter. Det finns ingen anledning att köra utanför träden ut på åkermarken - även om denna för närvarande används som träda, så tillåter inte jordbrukets regelverk det. Längs vägen finns det uppskattningsvis plats för sådan tillfällig uppställning på eget ansvar och egen risk för det antal personer, som får plats på stranden. Observera, att detta inte är någon parkeringsplats – det är enskild mark, som vi sköter som vägrenar.

Exempel på hur man kan parkera på vägrenen

Strandmarkerna och Högastens strand.

Strandmarkerna är åkermark. Vi övergick till en kulturmiljöodling för biologisk mångfald 1992 i samråd med länsstyrelsen, som då också satte upp det staket som finns där. Projektet ingår i vår jordbruksdrift och lyder under Jordbruksverkets, Länsstyrelsens och EU:s regler. Dessa regler är strikta och medför stränga sanktioner vid avvikelser.

Stranden har funnits som sandstrand sedan cirka 20 år, då en västlig storm flyttade sand hit från Brasakallt och Mossbystrand. Tidigare kunde man leta sandplättar mellan stenarna och med stort besvär ta sig ut till sandrevlarna. Det var bara vi själva, våra barn och några till som då och då badade på den dåtida obekväma stranden. Dräneringsutloppet vid stranden leder ut regnvatten som filtrerats genom fältet norr om kustvägen. Det får inte blockeras.

Strandmarkerna är ingen allemansrättsligt tillgänglig mark. Emellertid är vi praktiskt lagda och har tolkat jordbruksreglerna för strandmarkerna så, att en gånggrind mitt emot Snårestadvägen och en stig från denna mot fortet, där det finns en trappa, är tillåtet. Den regelrätta åtkomsten till sandstranden från Snårestadvägen är annars att gå på gång- och cykelvägen 250 meter bort till öster om den inhägnade åkermarken, där man kommer direkt ner på stranden.

Jordbruksverket använder satellitmätning för bestämning av jordbruksblock (strandmarkerna är ett block). För att underlätta dessa mätningar klipper vi med slaghack en remsa i blockets söderkant. Denna remsa är cirka en meter bred och kan användas av de personer som vill promenera närmare havet än på gång- och cykelvägen och då med sin hund kopplad.

Vårt miljöarbete med strandmarkerna, som även kan utföras på andra håll, har krönts med framgång. Vi har uppnått högsta status ”särskilda värden”. Det ger vår och sommar ett storslaget estetiskt och rogivande intryck tillsammans med havets ständiga växlingar plus det rika fågellivet.

Stranddynen är skyddade längs hela Sveriges kust. Vänligen, var aktsamma om de dynen som finns – gräv inte och stövla inte runt i onödan. Havets erosion är illa nog. Den tång, som lägger sig där, utgör grogrund för den skyddande strandrågen.

Det är också olagligt att plocka och föra bort sten. Bland andra restriktioner kan nämnas, att det inte är tillåtet att ha båt liggande.

Sandstranden den 9 januari 2012. Sanden flyttar ut och in och hit och dit.

Biologisk mångfald.

Biologisk mångfald innefattar hela ekosystemet, såväl växtliv som djurliv. I början av projektet gjorde Ystads kommunekolog en inventering av växtlivet och ornitologen och journalisten Arne Schmitz en inventering av fågellivet. Ornitologen Rickard Bergendahl med flera håller mycket kunnig och bra koll på fågellivet. Länsstyrelsens jordbruksavdelning inventerar fortlöpande hela jordbruksblocket och uppdaterar periodvis skötselansvisningarna.

Hundliv.

Vi älskar hundar. Hundar är en glädjekälla, men också ett stort ansvar. En hund, som går förbi ett fågelbo med ungar, glufsar i sig dessa på några sekunder, ofta utan att husse eller matte märker det. Hundar i kort koppel är inte något större problem, om man håller sig på remsan mellan fältet och strandbrinken. Lösspringande hundar är däremot ett verkligt och stort problem inte minst för strandbrinkens fåglar. Lösa hundar har förekommit då och då. Problemet har accelererat på senare tid i och med fler besökare med hund – vissa med uttalad inställning ”min hund har rätt till ett fritt liv”. Rapphönsen har flyttat från strandmarkerna.

Högstens strandmarker och strand är ingen rastplats för hundar. Alla i Snårestad vet och respekterar det. Vårt långsiktiga arbete med biologisk mångfald sker under ett regelverk, som ger en god ersättning, men som även kan ge kännbara sanktioner om regelverket inte följs. Ett djurliv, som mest består av lösspringande hundar och simmande sjöfågel plus några kråkor är ingen biologisk mångfald. Snälla, håll hundarna kopplade året runt så att Länsstyrelsen inte behöver utfärda hundförbud för hela området.

Kommunen tillåter inte hundar på sina stränder. På Högstens strand har vi inte hundförbud utan anser, att badgästerna, varav många är barnfamiljer, är vuxna nog att själva lösa eventuella meningsskiljaktigheter om hundars uppförande på stranden på ett ansvarsfullt vis.

Nutidshistoria.

Per Albin linjen. Försvarsvärn ”fortet” vid stranden och ”kanontornet” i backen.

Under andra världskriget byggdes en försvarslinje längs Skånes kuster, som döptes efter statsminister Per Albin Hansson. Marken där värnen uppfördes hyrdes av försvarsmakten på 50 år. När de 50 åren gått, gjorde försvarsmakten en individuell bedömning, huruvida värnen skulle bibehållas inom försvaret. Om inte, förnyades inte hyresavtalet och markägaren fick tre alternativ:

- 1) försvarsmakten tog bort värnet enligt klausul i hyresavtalet,
- 2) markägaren erbjöds att ta över värnet i befintligt skick, och
- 3) markägaren erbjöds att ta över värnet och försvarsmakten fyllde innanmätet med betong. Vi bedömde, att värnen är en del av vår historia från ofärdstiden Andra Världskriget. Dessutom ville vi inte åsamka försvaret onödiga kostnader. Vi valde därför alternativ 2 – att ta över värnen i befintligt skick. Överlåtelsen skedde den 1 juni 1992. Den finns registrerad hos Byggnadsnämnden. Värnens ingångar är säkrade bland annat för att minska risken för barnolyckor.

Fem medeltida kyrkor reser sig med sina byar på behörigt avstånd från kusten: Västra Nöbbelöv, Sjörup, Snårestad, Balkåkra och Bjäresjö. De har inte ägt strand eller strandmark.

Bengt Lachmann